

Komisja Krajowa
80-855 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 24
tel. 58/ 308-4480, fax /58 308-4219
sekprez@solidarnosc.org.pl

PBK/104701/283/2024

Gdańsk, 18 kwietnia 2024 r.

Szanowny Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Działając z upoważnienia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnoszę następujące uwagi do poselskiego projektu Grupy Posłów KP PiS ustawy o wsparciu państwa dla rodziców powracających na rynek pracy.

NSZZ „Solidarność” podziela zaniepokojenie wnioskodawców wynikające z niskiego (i spadającego) poziomu dzietności w Polsce, jednakże przedstawiony projekt komplikuje istniejące już systemy wsparcia rodziców a poprzez zawarte w sobie mankamenty nie będzie służył osiągnięciu zakładanych celów.

W projekcie nie ma przepisów przesadzających na czym ma polegać obecność na rynku pracy (przed podjęciem opieki nad dzieckiem) i nie precyzuje na czym ma polegać powrót do niego. Jak wydaje się wynikać z projektu, który zawiera wyłącznie definicję w art. 2 pkt 12 zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jakkolwiek obecność na rynku pracy (np. w postaci bycia stroną umowy zlecenia o bardzo niewielkiej wartości), jak też jakkolwiek „powrót” na rynek pracy (wnioskodawca nie określa skali „intensywności” wykonywanej pracy) będzie po spełnieniu przesłanki opieki nad dzieckiem i wieku dziecka warunkował prawo do świadczenia. Taka konstrukcja przepisów może skłaniać do podejmowania całkowicie fikcyjnych, mikroskopijnych aktywności na rynku pracy w celu uzyskania świadczenia a co za tym idzie świadczenie *de facto* będzie uzupełnieniem (podniesieniem wysokości) świadczeń istniejących już w polskim porządku prawnym a nie nowym świadczeniem, które ma skutkować stymulowaniem określonych, pożądanych społecznie zachowań świadczeniobiorców czyli podjęcia aktywności na rynku pracy.

W ocenie Związku istnieje potrzeba głębszej analizy jakie przesłanki utrudniają rodzicom podjęcie pracy. Przeszkody mogą być związane z utrudnieniami w lokalnej mobilności (niedostatecznie sprawny transport publiczny), brakiem dostępu do jakościowej i dostępnej finansowo instytucjonalnej opieki nad dziećmi. Przeszkodą może być konieczność uzupełnienia kwalifikacji zawodowych. Przyczyny są różnorakie. Wydaje się jednak, że

tworzenie kolejnego świadczenia bez głębszej analizy przeszkód jakie rodzice/opiekunowie napotykaliby nie jest właściwym kierunkiem działania.

Należy także poddać analizie funkcjonujące już rozwiązania wspierające dochody rodzin a w szczególności rodziców małych dzieci i ocenić ich wpływ na aktywność zawodową rodziców oraz dostępność do różnych form opieki nad dzieckiem do lat 3.

Jeżeli celem świadczenia ma być, motywowanie rodziców do podjęcia aktywności zawodowej (np. poprzez skrócenie okresu wykorzystania urlopu rodzicielskiego) potrzebne są minimalne standardy w zakresie wysokości otrzymywanego wynagrodzenia lub skali aktywności ekonomicznej w ramach prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Inaczej projekt może *de facto* przyczynić się do rejestracji fikcyjnych działalności gospodarczych lub fikcyjnych umów warunkujących przesłankę „powrotu” na rynek pracy.

W ocenie Związku należy w pierwszej kolejności pochylić się nad generalnym zagadnieniem efektywnego prawa do wypoczynku pracowników. Możliwość podjęcia pracy przez matki/opiekunki jest zależna w dużej mierze od stopnia zaangażowania w obowiązki domowe ojca/opiekuna dziecka a to powiązane jest nie tylko ze względami kulturowymi, ale i intensywnością jego pracy. Zwracam uwagę na takie kwestie jak:

- konieczność dostosowania regulacji w zakresie oddawania czasu wolnego za prace w nadgodzinach do standardu wiążącego Polskę w związku z ratyfikowanymi postanowieniami Europejskiej Karty Społecznej,
- podjęcie dyskusji nad zwiększeniem wymiaru urlopu wypoczynkowego (obecne regulacje sięgają lat 70 XX wieku i cały wieloletni wzrost gospodarczy Polski nie przełożył się na żaden progres w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego),
- podjęcie dyskusji nad wypracowaniem mechanizmów gwarancji prawa do wypoczynku dla osób wykonujących działalność gospodarczą,
- dostosowanie regulacji w zakresie prawa do gratyfikacji za prace w godzinach nadliczbowych osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu do wiążących Polskę zobowiązań (orzeczenia TSUE – C-660/20).

Podsumowując, w ocenie NSZZ „Solidarność” przede wszystkim działania mające na celu kompleksowe obniżenie intensywności pracy obojga rodziców/opiekunów dają szansę na spowodowanie efektu w postaci większej aktywności na rynku pracy osób sprawujących opiekę nad małymi dziećmi.

Z poważaniem

Zastępca Przewodniczącego KK
NSZZ „Solidarność”

Maciej Kłosiński